

Інформація про результати діяльності Національної асоціації Недержавних пенсійних фондів України та Адміністраторів недержавних пенсійних фондів протягом 2018 року

Національна асоціація недержавних пенсійних фондів України та адміністраторів недержавних пенсійних фондів (далі – НАПФА, Асоціація) діє на ринку недержавного пенсійного забезпечення з 2004 року. У 2009 році НАПФА отримала *статус саморегульованої організації* (СРО). З початку своєї діяльності, Асоціація об'єднує на добровільних засадах юридичних осіб, що здійснюють або планують здійснювати професійну діяльність у системі накопичувального пенсійного забезпечення.

Предметом діяльності Асоціації у 2018 році було:

- проведення моніторингу сфери накопичувального пенсійного забезпечення, у тому числі, узагальнення та аналітична обробка статистичної інформації щодо професійної діяльності суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення, а також аналіз цієї системи із урахуванням показників розвитку інших галузей економіки України;
- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи. Роз'яснення цілей, переваг і ризиків фінансових послуг щодо накопичувального пенсійного забезпечення шляхом:
 - проведення заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації і стандартів професійної роботи серед своїх членів. Запровадження системи професійної підготовки працівників своїх членів, а у випадках передбачених законодавством, системи професійної підготовки та атестації фахівців системи накопичувального пенсійного забезпечення;
 - висвітлення в засобах масової інформації, в тому числі – в електронних, інформації про роботу Асоціації і її членів, про проблеми розвитку фінансового ринку та системи накопичувального пенсійного забезпечення в Україні, стандарти найкращої практики розвитку міжнародних систем і окремих компаній та інші питання відповідно до головних цілей діяльності Асоціації;
- проведення комплексних аналітичних, інформаційних та методичних робіт із впровадження та розвитку принципів корпоративного управління та захисту прав пенсійних фондів як інвесторів;
- розробка, організація та запровадження механізмів захисту прав учасників пенсійних фондів. Забезпечення здійснення громадського контролю за додержанням вимог законодавства під час обліку коштів учасників та виплати пенсій в системі накопичувального пенсійного забезпечення;
- організація співробітництва з державними органами з підготовки законодавчої та нормативної бази для розвитку системи накопичувального пенсійного забезпечення та сприяння запровадженню багаторівневої пенсійної системи, а також регулювання діяльності членів Асоціації;
- взаємодія з іншими об'єднаннями фінансових установ, депутатами, міжнародними проектами, експертами та громадськістю з питань реформування та удосконалення фінансових ринків України та системи накопичувального пенсійного забезпечення.

Члени НАПФА

Членство в Асоціації є добровільним та здійснюється на договірних засадах. Засновники Асоціації є рівноправними членами Асоціації і не мають перед іншими членами Асоціації ніяких пільг або переваг.

Членом Асоціації з правом дорадчого голосу є недержавні пенсійні фонди

Для учасників ринку недержавного пенсійного забезпечення НАПФА у 2018 році здійснювала:

- розробку і затвердження внутрішніх правил, стандартів, кодексів для членів Асоціації;
- вжиття заходів щодо контролю за дотримання членами Асоціації законодавчих та нормативних актів України, внутрішніх документів, правил, стандартів, кодексів Асоціації згідно внутрішніх правил та стандартів;
- інформування членів Асоціації про чинне законодавство у сфері накопичувального пенсійного забезпечення та фінансових послуг, а також про поточні зміни в ньому;
- організацію співробітництва з учасниками фондового та небанківського фінансового ринку, їх об'єднаннями;
- представлення інтересів членів Асоціації в державних органах, а також в інших організаціях як українських, так і міжнародних;
- надання практичної і методичної допомоги членам Асоціації, іншим юридичним особам з питань накопичувального пенсійного забезпечення;
- надання консультацій членам Асоціації та іншим учасникам системи накопичувального пенсійного забезпечення, розробка та розповсюдження серед своїх членів методичних матеріалів і рекомендацій;
- здійснення просвітницької діяльності, проведення семінарів для членів Асоціації, участь у конференціях, семінарах та інших заходах з питань розвитку накопичувального пенсійного забезпечення, створення і розповсюдження матеріалів професійного, просвітницького та інформаційно-довідкового характеру;
- сприяння залученню представників членів Асоціації до заходів, що проводяться органами державної влади і управління, міжнародними асоціаціями з метою розвитку фінансового ринку і економіки України в цілому.

ВЗАЄМОДІЯ З ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ ТА ІНШИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Одним з основних напрямків діяльності НАПФА є вдосконалення законодавства у сфері накопичувального пенсійного забезпечення. Тому, вагоме значення надається взаємодії з державними органами, як регуляторам у даній сфері, так і іншими установами та організаціями, та об'єднаннями, що безпосередньо або опосередковано пов'язані з функціонуванням накопичувальної

пенсійної системи, як українськими, так і міжнародними.

З метою закріплення спільних намірів щодо розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення, підписано низку Меморандумів про взаємодію, договорів та угод:

З ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ

- Меморандум про загальні засади співробітництва в сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, з *Державним комітетом фінансового моніторингу*;
- Меморандум про загальні засади співробітництва між Комітетом, НАПФою та іншими об'єднаннями фінансових установ з *Комітетом з питань фінансів та банківської діяльності Верховної Ради України*.

З ПРОФЕСІЙНИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ:

- Генеральна угода про співпрацю з *Українською асоціацією інвестиційного бізнесу*;
- Меморандум щодо взаємного співробітництва у галузі сприяння розвитку саморегулювання підприємницької та професійної діяльності в Україні між 40 об'єднаннями;
- Меморандум про взаємодію об'єднань учасників фінансового ринку України та координацію зусиль щодо встановлення правил добросовісної реклами фінансових послуг щодо добросовісної реклами фінансових послуг між 8 об'єднаннями.
- Меморандум про співпрацю у сфері забезпечення ділової репутації фахівців фінансового ринку між асоціаціями та об'єднаннями банківського та фінансового ринку;
- Меморандум про об'єднання учасників фінансового ринку.

З ІНШИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯМИ:

- Договір про співробітництво з *Українським інститутом розвитку фондового ринку*;
- Генеральна угода про співпрацю з журналом «*Фінансові послуги*»;
- Договір про співробітництво з *Інститутом кібернетики ім. В.М. Глушкова Національної Академії Наук України*;
- Меморандум про взаєморозуміння і співпрацю з *Фінансово-економічним тижневиком «Україна-BusinessРевю»*;
- Договір про співробітництво в запровадженні та розвитку недержавного пенсійного забезпечення з *ТОВ «Пенсійно-актуарний консультант»*.

З ЗАРУБІЖНИМИ ПРОФЕСІЙНИМИ АСОЦІАЦІЯМИ УСТАНОВ НАКОПИЧУВАЛЬНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ:

- Меморандум про співпрацю з *Національною Асоціацією недержавних пенсійних фондів Росії*;
- Меморандум про співпрацю з *Асоціацією Пенсійних Фондів Республіки Казахстан*;
- Меморандум про співпрацю *Болгарською Асоціацією пенсійних фондів*;

- Меморандум про співробітництво з метою створення Євразійської Федерації Недержавних Пенсійних Фондів з *Асоціаціями Казахстану, Росії та Болгарії*;
- Меморандум про співпрацю *Міжнародною благодійною організацією «Український освітній центр реформ»*.

Однією з головних цілей Асоціації є налагодження конструктивної взаємодії між учасниками ринку (адміністраторами НПФ, недержавними пенсійними фондами) та державними органами. Представники НАПФА входять до складу робочих груп, експертних та громадських рад з питань вдосконалення законодавчих та нормативно-правових актів при державних органах, беруть участь у робочих групах, круглих столах, робочих зустрічах, організованих регуляторами та іншими об'єднаннями.

Зокрема, у 2018 році, члени НАПФА активно працювали у складі:

- *Громадській колегії при Національному банку України;*
- *Громадській Раді при Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг;*
- *Робочій групі по розгляду проблемних питань суб'єктів первинного фінансового моніторингу-небанківських установ при Державному комітеті з питань фінансового моніторингу;*
- *Робочій групі з питань підготовки пропозицій щодо напрямів та змісту реформи у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг та підвищення рівня фінансової обізнаності населення України;*
- *Робочій групі з питань реформування системи підготовки/перепідготовки кадрів для фінансових установ при Національній комісії, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг;*
- *Українській раді бізнесу;*
- *Об'єднанні учасників фінансового ринку.*

Крім того, НАПФА запрошує на заходи, що організовуються Асоціацією, представників Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

У 2018 РОЦІ ПРЕДСТАВНИКИ НАПФА БРАЛИ УЧАСТЬ У НАСТУПНИХ ЗАХОДАХ:

- *засіданнях Робочої групи з питань підготовки пропозицій щодо напрямів та змісту реформи у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг та підвищення рівня фінансової обізнаності населення України;*
- *засіданнях Громадської колегії при Національному банку України;*
- *засіданнях Робочої групи з розгляду проблемних питань суб'єктів первинного фінансового моніторингу-небанківських установ;*
- *Круглому столу з питань запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування, організованого Міністерством праці та соціальної політики України;*
- *Міжнародній презентації «Альманах фінансових послуг»;*
- *Круглому столу на тему: «Реформа системи пенсійного забезпечення в*

- Україні: загрози, виклики і перспективи);
- Круглому столу на тему: «Сучасний стан системи захисту прав та законних інтересів споживачів фінансових послуг, шляхи її реформування»;
 - засіданні Комітету ТПП підприємців ринку фінансових послуг та з питань соціальної відповідальності бізнесу на тему «Пенсійна реформа в Україні»;
 - робочій зустрічі Української ради бізнесу з питань звернення до депутатів щодо законопроекту 6677;
 - участь у організації та роботі Об'єднання учасників фінансового ринку;
 - участь у засіданнях комітетів ВРУ з питань розгляду законопроектів у сфері недержавного пенсійного забезпечення, діяльності небанківських фінансових установ, оподаткування у сфері недержавного пенсійного забезпечення.

ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ 2018 році

Протягом звітнього періоду НАПФА опрацювала, провела обговорення та направила державним органам узгодженні пропозиції учасників ринку стосовно проектів законів та нормативно-правових актів, існуючої нормативно-правових актів, що пов'язані з накопичувальною системою, недержавним пенсійним забезпеченням, функціонуванням суб'єктів НПЗ, зокрема:

- надано пропозиції до Плану роботи Нацкомфінпослуг на 2019 рік щодо розробки проектів нормативно-правових актів з питань розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення;
- опрацьовано та надано зауваження до проекту Плану заходів по реалізації стратегії фінансової грамотності учасників ринків небанківських фінансових послуг;
- надано пропозиції до проекту змін до Положення про провадження діяльності з адміністрування не державного пенсійного фонду, оприлюднених на сайті Нацкомфінпослуг;
- надано пропозиції до Рекомендації щодо застосування МСФЗ для цілей ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності недержавними пенсійними фондами;
- надано зауваження до проекту змін до Закону України «Про внесення змін до деяких Законів України щодо упередження (мінімізації) негативного впливу на стабільність банківської системи»;
- надано пропозиції до Концепції реформування системи підготовки кадрів для фінансових ринків;
- підготовлено та надано пропозиції щодо переліку законодавчих та нормативно-правових актів з питань недержавного пенсійного забезпечення, які потребують внесення змін з метою удосконалення діяльності суб'єктів системи;
- опрацьовано та надано пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування та єдиних принципів нарахування пенсій»;
- опрацьовано та надано зауваження та заперечення до проекту Закону

України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо консолідації функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг» №2413а;

- надано зауваження до проекту змін до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення»;
- підготовлено та направлено пропозиції до проекту змін до Податкового кодексу України;
- участь у підготовці проекту змін до Податкового кодексу України щодо неприбутковості недержавних пенсійних фондів (законопроект №6534д).

МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ АНПФ ТА НПФ у 2018 році:

Однією з найгостріших проблем системи недержавного пенсійного забезпечення є недостатність інформації щодо недержавних пенсійних фондів, особливо, щодо результатів їхньої діяльності. З 2008 року НАПФА проводить щоквартальне ренкінгування НПФ. Усім адміністраторам НПФ та НПФ було надано можливість надавати інформацію до Дирекції НАПФА з метою включення її у ренкінгування. Для підвищення прозорості ринку НАПФА розширила перелік показників, за якими здійснюється ренкінгування. На кінець 2018 року ренкінгування здійснюється за такими показниками:

- за загальною сумою надходжень;
- за чистою вартістю активів;
- за здійсненими одноразовими виплатами;
- за здійсненими періодичними виплатами;
- за сумою пенсійних внесків від юридичних осіб;
- за сумою пенсійних внесків від фізичних осіб;
- за сумою чистого прибутку;
- за загальною сумою витрат НПФ;
- за показником чистої вартості одиниці пенсійних внесків;
- за загальною чисельністю учасників;
- за кількістю вкладників – фізичних осіб;
- за кількістю вкладників – юридичних осіб;
- за загальною сумою активів.

З метою надання можливості у повному обсязі учасникам ринку та широкому загалу споживачів отримувати та аналізувати інформацію про діяльність недержавних пенсійних фондів у 2011 році НАПФА розробила Методику ренкінгування недержавних пенсійних фондів, яка була затверджена Радою НАПФА. Дана система ренкінгування створена з метою побудови у подальшому повноцінної та комплексної системи розкриття інформації у сфері недержавного пенсійного забезпечення. Насьогодні, ренкінгування включає в себе статистичні показники (відображають інформацію про стан НПФ на звітну дату), за якими здійснюється ренкінгування та аналітичні показники (відображають інформацію про зміну стану НПФ протягом звітного періоду), які розраховуються на підставі наданих даних.

На кінець 2018 року розраховуються наступні аналітичні показники:

- зміна чистої вартості одиниці пенсійних внесків за звітний період у грн. та %;
- зміна чистої вартості активів за звітний період у грн. та %;

- зміна загальної суми надходжень за звітний період у грн. та %;
- зміну кількості учасників за звітний період у грн. та %;
- доля НПФ на ринку за чистою вартістю активів та кількістю учасників у %;

Уся інформація (ренкінги, розрахункові дані, аналітика) висвітлюється на сайті НАПФА та є доступною як усім, без виключення, суб'єктам недержавного пенсійного забезпечення, так і учасникам НПФ, державним органам та засобам масової інформації.

ІНФОРМАЦІЙНО-РОЗ'ЯСНЮВАЛЬНА РОБОТА у 2018 році:

Протягом 2018 року, як і у попередні роки, Асоціація надавала членам НАПФА консультації та методологічну допомогу з питань діяльності НПФ та АНПФ, реєстраційних процедур учасникам Асоціації. Так, питаннями, що підлягали з'ясування, стали:

необхідність інвестування та обліку пенсійних активів, призначених для виплати пенсій на визначений строк, окремо від інших пенсійних активів;

необхідність внесення змін до Облікової політики недержавного пенсійного фонду у зв'язку із виключенням недержавних пенсійних фондів з Реєстру неприбуткових установ та організацій;

складання та подання звітності з питань недержавного пенсійного забезпечення;

терміни подання аудиторського висновку та звітності за 2018 рік;

терміни оприлюднення інформації про діяльність пенсійного фонду за 2018 рік;

порядок оприлюднення щоденної інформації про основні показники діяльності недержавного пенсійного фонду.

НАПФА постійно взаємодіє з друкованими виданнями, які зацікавлені висвітлювати інформацію щодо пенсійної реформи, накопичувального рівня, стану ринку недержавного пенсійного забезпечення. Протягом року члени та Дирекція НАПФА надавали коментарі, інтерв'ю, аналітичні матеріали до таких видань, як:

- газета «Вести. Бізнес»;
- газета "Україна-БізнесРевю";
- Альманах фінансових послуг за 2017 рік;
- радіо «Вести»;
- інші електронні та періодичні видання.

 (підпис Т.В.)